

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3122/2017. (V. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv.II.1202/2015/17. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó fogvatartott az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, és abban kérte a Kúria Bfv.II.1202/2015/17. számú végzése, valamint azzal együtt a Pécsi Törvényszék 2.Bf.307/2014/12. számú másodfokú és a Komlói Járásbíróság 3.B.206/2012/54. számú elsőfokú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Az indítványozó kifogása szerint az ellene folytatott büntetőeljárásban hozott bírósági határozatok ellentétesek az Alaptörvény IV. cikk (2) bekezdésével, XXIV. cikk (1) bekezdésével, valamint XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdésével. Kérte az indítványozó, hogy erre figyelemmel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszindítvány alapján alkalmazza az Abtv. 43. § (1)–(4) bekezdéseiben foglalt jogkövetkezményeket, továbbá, hogy az Abtv. 61. §-a alapján hívja fel a bíróságot a döntés végrehajtásának a felfüggesztésére.
- [3] A Komlói Járásbíróság 3.B.206/2012/54. számú ítéletében 4 rendbeli folytatólagosan elkövetett csalás büntettében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Btk.) 318. § (1), (2) bekezdés c), (6) bekezdés b)], 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett csalás büntettében [régii Btk. 318. § (1), (2) bekezdés c), (5) bekezdés b)], 5 rendbeli csalás büntettében [régii Btk. 318. § (1), (2) bekezdés c), (5) bekezdés b)] és hatóság félrevezetése vétségében (régii Btk. 237. §) mondta ki az indítványozó bűnösségét. A bíróság az indítványozót, mint különös visszaesőt – halmazati büntetésül – 8 év 5 hónap börtönre, valamint 9 év közügyektől eltiltásra ítélte. Ezen felül 3 900 000 forint erejéig vagyonekobzást rendelt el. A Pécsi Törvényszék 2.Bf.307/2014/12. számú ítéletével a Komlói Járásbíróság 3.B.206/2012/54. számú ítéletét megváltoztatta. A vagyoni cselekmények vonatkozásában mellőzte a folytatólagosságot, a szabadságvesztés tartamát 4 év 6 hónapra, míg a közügyektől eltiltást 5 évre enyhítette. A vagyonekobzás mértékét a bíróság 4 680 000 forintra módosította. A Kúria Bfv.II.1202/2015/17. számú végzésében a Komlói Járásbíróság 3.B.206/2012/54. számú ítéletét és a Pécsi Törvényszék 2.Bf.307/2014/12. számú ítéletét hatályában fenntartotta, és a terhelt felülvizsgálati indítványát elutasította.
- [4] Az indítványozó a vele szemben folytatott büntetőeljárásban a törvényes vád hiányára, továbbá a hatóságok által megvalósított abszolút eljárásjogi szabálysértésekre alapította a kifogásait. Álláspontja szerint a bíróságok 23-ból 12 tényállási elem esetében törvényes vád hiányában hoztak döntést az ügyében. Az ügyészség ugyanis felmondott szerződéseket tett a vád tárgyává, a bíróságok pedig a sértett nyilatkozatával szemben az ügyészség állítását tekintették irányadónak és az indítványozó felelősségét a kérdéses szerződéseket érintően is megállapították. Az indítványozó szerint alkotmányos aggályt vet fel, hogy a sértett vallomásaiban foglaltaknak a bíróságok nem adtak hitelt és döntéseiket nem arra alapították. Más érintetteket pedig a bíróságok annak ellenére kezeltek sértettként, hogy az alapul fekvő szerződésekből nem származott káruk, és őket az indítványozó nem ejtette tévedésbe. Úgy véli az indítványozó, hogy ezen sértettek helyzetét és a vád velük kapcsolatos elemeit érintően a bíróságok nem tettek eleget a tényállás felderítésére vonatkozó törvényes kötelezettségüknek, ami az indítványozó oldalán alapjogi sérelemhez vezetett.
- [5] Sérelmezte továbbá az indítványozó, hogy a hatóságok jogellenes módon szereztek be rá nézve terhelő bizonyítékokat. A büntetőeljárás keretében végrehajtott helyszíni szemle ugyanis nem az irányadó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően zajlott. Ennek lehetett az a következménye, hogy a lefoglalt iratok közül eltűnt három olyan szerződés, amelyek az indítványozó ártatlanságát támasztották volna alá. Kifogásolta az indítványozó, hogy habár a helyszíni szemlével összefüggésben elkövetett szabályszegések az eljárás teljes időtartama

alatt vita tárgyát képezték, a hatóság eljárásának és az iratok beszerzésének a jogsértő módjáról a bíróság mindvégig nem foglalt állást. Úgy véli az indítványozó, hogy a bizonyítékok jogsértő módon történt beszerzése miatt a védekezéshez, valamint a részrehajlás nélküli és tisztességes eljáráshoz való jogai is sérültek. Ugyancsak a bizonyítással összefüggő kifogásként fogalmazta meg az indítványozó, hogy a hatóságok a birtokukba került DNS-mintát nem küldték el szakértői vizsgálatra, holott arra lett volna törvényes lehetőség, és erről a tényről a védelmet nem tájékoztatták. Ennek következtében, továbbá azért, mert a szakértői vizsgálat elvégzésére vonatkozó bizonyítási indítványokat a bíróság sorra elutasította, csorbultak a védelem lehetőségei, és sérült a fegyverek egyenlősége. Azt az információt is elhallgatta továbbá a hatóság a védelem elől, hogy egy, az ügyben releváns telefonszámot a hatóság tagjai többször is felhívtak, és azon valakivel telefonbeszélgetést is folytattak. Az indítványozó kérte az Alkotmánybíróságtól, hogy a DNS-mintákkal és az utalt telefonszámmal kapcsolatos hatósági eljárás miatt állapítsa meg a fegyverek egyenlősége elvének a megsértését. A büntetőeljárás kifogásolt aspektusai az indítványozó szerint azt támasztják alá, hogy a vele szemben folytatott eljárás részrehajló volt.

- [6] Az indítványozó végül megjegyezte, hogy nem tartja korrektnek az ügyében első fokon eljáró bírói tanács elnökének a hozzáállását.
- [7] A fentiek alapján az indítványozó annak a megállapítását kérte az Alkotmánybíróságtól, hogy a Kúria támadott végzése és az alsóbb fokú bíróságok ítéletei törvényes vád hiányában születtek, az eljáró bíróságok abszolút eljárási szabálysértéseket valósítottak meg, amelyek mellett relatív eljárási szabálysértések is történtek, mindennek következtében pedig a büntetőeljárásban megvalósult az indítványozó Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében és XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított alapvető jogainak a sérelme. Mivel pedig a fenti cselekmények miatt a bíróságok az indítványozóval szemben személyi szabadságot elvonó szankciót alkalmaztak, az Alaptörvény IV. cikk (2) bekezdése szerinti személyes szabadsághoz való jog megsértését is megvalósították.
- [8] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát utóbb kiegészítette. Abban kérte, hogy az Alkotmánybíróság szólítsa fel az elsőfokú bíróságot az eredeti beadványban kifogásolt szerződések létezésének az igazolására és a kapcsolódó iratok prezentálására, ezek hiányában pedig a bíróságok döntését a vád törvényességével összefüggő hiányosságok miatt semmisítse meg.
- [9] Előadta továbbá, hogy álláspontja szerint az eljáró bíróságok megsértették a vádelvet és túlterjeszkedtek a vádon, amikor olyan szerződésekkel összefüggésben is megállapították a büntetőjogi felelősségét, amelyek alapján a sértetteknek – általuk is elismerten – nem keletkezett kárjuk. A tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezetett továbbá, hogy a bíróságok nem értékelték hiánytalanul a rendelkezésre álló bizonyítékokat, és ennek semmiféle indokát nem adták. A büntetőeljárásban ezért nem csupán az *in dubio pro reo* elve, hanem a részrehajlásmentes eljárás követelménye is sérült. Az eljáró bíróságok ítéleteinek az indokolásából továbbá az indítványozó megítélése szerint hiányoznak azok a részletes jogi érvek, amelyek alapján büntetőjogi felelőssége teljes körűen és kétség kívül megállapítható lett volna.
- [10] 3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz befogadható-e, vagyis megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. A befogadhatóság feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy azoknak az indítvány az alábbiak szerint nem felel meg.
- [11] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja alapján fennálló követelmény, hogy az indítvány tartalmazzon indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. Az indítványozó az általa hivatkozott alaptörvényi rendelkezések közül ezen követelménynek az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdését érintően nem tett eleget. Az Alaptörvény ezen rendelkezését ugyanis csak számszerűen jelölte meg a panaszában, ám nem fejtette ki azzal összefüggésben a konkrét alapjogi sérelem lényegét. Az indítvány azon eleme tehát, amely az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésének a megsértését állítja, érdemben nem volt vizsgálható.
- [12] Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének a sérelmére is. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése a közigazgatási hatósági eljárás vonatkozásában fogalmazza meg a tisztességes eljárás követelményét, így a panasszal támadott bírósági határozatok és ezen alaptörvényi rendelkezés között nincs összefüggés. A panasznak így ez az eleme sem volt érdemben vizsgálható.
- [13] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Ezen két törvényi feltétel meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. Az Alkotmánybíróság

álláspontja szerint jelen bírósági döntések az ügyet érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vetnek fel. Az indítványozó alkotmányjogi panasa lényegében az eljáró hatóság és a bíróságok által elkövetett eljárási szabályszegésekre irányul, amellyel a bíróságok által elfogadott bizonyítékokat és a bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenységét támadja. Az indítványozó valódi célja az ellene folyamatban volt büntetőeljárásban hozott döntéseknek a ténykérdésekben való felülvizsgálata, és a tényállás jogi minősítésének, valamint a büntetőjogi felelősségről hozott döntésnek a megváltoztatása. Az indítvány tartalma szerint arra irányul, hogy az Alkotmánybíróság a jogerős ítéletben eldöntött ténykérdéseket mintegy negyedfokú bíróságként eljárva vizsgálja felül és a bíróságok álláspontjától eltérően értékelje.

- [14] Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján ugyanakkor az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van jogköre. A bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének (annak, hogy a rendes bíróságok egy-egy tényt miként értékelték), valamint a bírósági eljárás teljes egészének az ismételt felülbírálatára nem rendelkezik felhatalmazással.
- [15] A fentiek értelmében a bíróság konkrét ügyben folytatott értékelő tevékenysége nem lehet alkotmányossági vizsgálat tárgya. „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3239/2015. (XII. 8.) AB végzés, Indokolás [16]; 3141/2016. (VI. 29.) AB végzés, Indokolás [31]; 2/2017. (II. 10.) AB határozat, Indokolás [63]}.
- [16] 4. Az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata alapján tehát arra a megállapításra jutott, hogy az nem felel meg az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával szemben támasztott követelményeknek. Ezért az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította. Az indítvány befogadásának a visszautasítására tekintettel a támadott bírósági döntés végrehajtásának a felfüggesztését az Alkotmánybíróság nem vizsgálta.

Budapest, 2017. május 23.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1405/2016.

